

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

I. Difficilius est virtutes sanctorum scribere qua[m] alia ad eos spectantia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

LIBER QVARTVS
LIBRI SYNOPSIS.

NARRANTVR S. Ignatij virtutes trifariam diuise, quæ illum erga se, proximum, & Deum omni ex parte perfecerunt: Inde obitus ipsius: Apud viros magnos existimatio: Sententia, & dicta memoratu digna. Merita & honores eiusdem in sanctorum numerum relati.

SANCTITATIS Apographum de beati alicuius animo ducturus, expressurûsque virtutum decora, ex quibus existit tota sanctorum pulchritudo, prope est in illam incidat pictorum inopiam, quorum ars summa id solum assequitur, vt eam speciem repræsentet, quæ sub oculum cadit; si nempe quod vnum in sanctorum vita exterius se pròdit narrasse contentus, putet nihil sibi præterea memorandum, terræque diuitias, & fecunditatem, viriditate ac floribus definiens, metalla, & venas marmorum, ac margaritarum quas claudit prætereat. Id habet innatum sanctitas vt animi opes occultet quàm maximè, & quò sit diuinis numeribus auctior, hoc ne proferant sese diligentius caueat; eum ferè in modum, quo cœlestia corpora, quantò ad solem accedunt propius, & illuminantur copiosius eius luce, tanto nobis videntur obscurius; eo vsque interdum vt nostros planè oculos fugiant. De sanctis igitur scribendo, non id modo latendi studium, exponi oporteret, premendique virtutes, & dona humanis maiora (quod fuit in illis excellens meritum humilitatis Christianæ) sed hac ipsa illorum suimet occultatione deceret vt sagaciter, ad retagenda quæ ipsi absconderant; vt ex rudi coniectu veli, Mosi faciem inumbrantis, si posset in tabulam transcribi conformatio & decor latens à familiari Dei consuetudine in eum effusus, & imparibus mortalium oculis ad tempus subductus. Huc facit quod S. Ignatius cum quodam ex carissimis filiis colloquens aliquando dixit, partem bonorum cœlestium minimam quibus sanctos suos locupletauit Deus, illam esse quam nobis historia reliquit; cum enim auctores scribant ea tantum quæ nosse potuerunt, intactis cæteris; idem faciunt quod qui oceanum de vna illius superficie meriuntur, quæ vt immensum porrigatur denique velum est, quo obnubitur potius indeprehensa in profundum altitudo illius, quam nudatur.

I.
Difficilius est
virtutes
sanctorum
scribere quàm
alia ad eos
spectantia.

nudatur: quæ ita de sanctis Ignatius protulit, excellentia scilicet illorum merita, quæ exterioris vitæ innocentia, & laude continentur, sanctitatis illorum tenuissimam esse partem; vt ex eo quod illi excidit aliena laudanti, intelligeremus eum nihil minus cogitantem, sed Deo volente, sua extulisse ac manifestasse: misericordias scilicet diuinæ erga se bonitatis, haudquaquam iis omnibus se permutaturum quæcumque historici posteris de sanctorum gestis vitæque consignassent. Nam quod esset in iis summè præstans, maximèque diuinum, curiosè ab sanctis in mentis recessu absconditum premi, nec posse de eo nisi fallax edi iudicium, si ex iis solum quæ foris apparent æstimeretur, vt is ridiculè erraret, qui thesauros aquarum inexhaustos illa metiretur particula, quam terra in omnium oculis per angustos meatus fontium dispensat: huius effati vis, si quæ posset in legentium animos altè descendere, explese me partes hoc libro susceptas arbitraret, scribendarum S. Ignatij virtutum. At enim fuit in iis cælandis nimium solers, & diligens, vt erat sui contemptor eximius; nec de interioris vitæ diuitiis emicare aliquid passus est, ex quo posset illius sanctitatis non dicam imago exprimi, sed vel vmbra describi. Ac nisi quæ pauca velut humi strati de illo suspicimus tanquam fastigia montium, altissimæque sanctitatis, ipse pro leuibus, & triuialibus habuisset, proinde nec secreto dignis; multo etiam pauciora nobis ad scribendum suppeterent. Quanquam vtinam vel ad illud quod exiguum suppetit explicandum, argumento par facultas me iuaret. Sed video in eo enarrando, præsertim sub finem illam emensuro caritatis illius erga Deum amplitudinem augustam; idem mihi futurum, quod circuitus illos stellarum errantium immensos representaturis, quos in tenui puluere, palmaribus circulis circumscribunt. Ponam igitur primo loco qualis ipse secum; dein cum proximis; vltimo in Deum exiterit.

II.

Ac primum quod attinet, sæpe auditus est, dicere gradum ad excelsa, & ardua molienti, nihil esse antiquius debere, quam vt ad infima descendat: nam summæ virtutis apicem ab imo assurgere, nec posse altioribus spatiis attolli quam quibus se ad ima depresserit: cuius documenti prius in seipso formam ediderat; in eam etenim deiectionem sui, sanctimoniam construendæ fundamenta misit, vt inde se illi religionem moturos sperauerint homines simul, & dæmones, firmitatem illius rationibus aggressi, ex mundana Philosophia repetitis: violari ab eo propinquorum iura, dignitatem familiaræ deteri; ne naturæ quidem officii parci; Dei quam gerebat imaginem iniuriolius habendo, seque non iam vt hominum postremum, sed veluti canem omni genere contumeliarum, & ignominiam deturpando. Et hi erant prouentus, ex profunda illa sui cognitione progeniti, & prima quam altè imbiberat nihili sui æstimatione, ad quam graduum istorum præclaro ascensu ita descenderat, vt se cum hominibus vniuersis, cum angelis ipsoque cum Deo comparans, quam esset abiectus, vixque per sese colligeret, quanto vilior ob admissa in Deum peccata, quæ quod nos longius à Deo semouent, eò concluderet ab omni se bono abesse longinquus, dignumque
omni